

S.P.A.R.K.L.E – Συμπεριληπτικός αλφαριθμητισμός

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Εκπαιδευτικό περιεχόμενο για τη διεξαγωγή της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών
του προγράμματος S.P.A.R.K.L.E

Περιεχόμενα

Ενότητα	Περιεχόμενο
1	Σκοπός και πεδίο εφαρμογής
2	Η λογική της εκπαίδευσης: από το πλαίσιο του μαθητή/διδασκόμενου στον σχεδιασμό δραστηριοτήτων
3	Ενότητα 1 – Κατανόηση των μαθητών και των πλαισίων
4	Ενότητα 2 – Σχεδιασμός υλικού εύκολης ανάγνωσης και προσβάσιμου
5	Ενότητα 3 – Μάθηση με έμφαση στην προφορική έκφραση, Total Physical Response/TPR και πολυαισθητηριακές προσεγγίσεις
6	Ενότητα 4 – Επικοινωνιακή προσέγγιση για τη γλώσσα επιβίωσης και τη γλώσσα στο χώρο εργασίας
7	Ενότητα 5 – Μάθηση βασισμένη σε εργασίες με αυθεντικά σενάρια
8	Ενότητα 6 – Οπτικό, απτικό, παιχνιδιάρικο και χαμηλού κόστους υλικό
9	Ενότητα 7 – Μάθηση με τη βοήθεια υπολογιστή (CALL), smartphones και ψηφιακά βοηθήματα με εναλλακτικές λύσεις χαμηλής τεχνολογίας
10	Ενότητα 8 – Σχεδιασμός μαθήματος, προσαρμογή, αξιολόγηση και μικροδιδασκαλία
11	Καλές πρακτικές για την έμπνευση μαθημάτων διδασκαλίας γλωσσών

12	Μελέτες περιπτώσεων και παραδείγματα πρότυπων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων
13	Καθοδήγηση για εκπαιδευτικούς και συντονιστές
14	Αξιολόγηση, αναστοχασμός και χαρτοφυλάκιο συμμετέχοντα/ουσας
15	Παραρτήματα: λίστες ελέγχου και γλωσσάριο

1. Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

Το παρόν Εκπαιδευτικό Υλικό παρέχει το μαθησιακό περιεχόμενο για την εκπαίδευση εκπαιδευτικών του προγράμματος SPARKLE. Απευθύνεται σε εκπαιδευτές και συντονιστές που θα υποστηρίξουν εκπαιδευτικούς, παιδαγωγούς, εθελοντές και κοινωνικούς λειτουργούς που εργάζονται με ενήλικες μετανάστες, πρόσφυγες και νεοαφιχθέντες με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού, διακεκομμένη σχολική φοίτηση ή χωρίς αλφαριθμητισμό σε καμία γλώσσα.

Το έγγραφο έχει σχεδιαστεί με πρακτικό χαρακτήρα. Εξηγεί τις κύριες μεθοδολογίες, δείχνει πώς μπορούν να εφαρμοστούν, παρέχει παραδείγματα, τις συνδέει με τις Καλές Πρακτικές που έχουν συλλεχθεί προηγουμένως από τους εταίρους του έργου και προσφέρει καθοδήγηση για την προσαρμογή των δραστηριοτήτων σε πραγματικές τάξεις. Το υλικό δεν αποτελεί εγχειρίδιο για τους μαθητές ούτε πακέτο φύλλων εργασίας. Σκοπός του είναι να βοηθήσει τους εκπαιδευτές να προσφέρουν μια σαφή, ενεργητική και ευέλικτη εκπαιδευτική εμπειρία.

Βασικός προσανατολισμός

Κάθε μεθοδολογία παρουσιάζεται με βάση το ίδιο ερώτημα: πώς μπορεί αυτό να βοηθήσει τους ενήλικες μαθητές να κατανοούν, να εκφράζονται, να ενεργούν, να συμμετέχουν και να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες ή σε εργασιακές καταστάσεις με αξιοπρέπεια;

Η εκπαίδευση έχει σχεδιαστεί για περιβάλλοντα όπου οι ομάδες ενδέχεται να είναι πολύγλωσσες, μεικτού επιπέδου, μετακινούμενες, κουρασμένες, με ψηφιακές ανισότητες ή με ασταθή συμμετοχή. Αυτό σημαίνει ότι κάθε μεθοδολογία πρέπει να μπορεί να εφαρμοστεί σε σύντομους κύκλους, με περιορισμένο υλικό και με εναλλακτικές λύσεις για περιβάλλοντα χωρίς πρόσβαση στο διαδίκτυο, εξοπλισμό ή μεγάλους χώρους.

Το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ένα πρόγραμμα κατάρτισης διάρκειας 4 ημερών, σε μικρότερες τοπικές ενότητες ή ως σημείο αναφοράς για την αναπαραγωγή της κατάρτισης από ομότιμους. Οι εκπαιδευτές μπορούν να επιλέξουν παραδείγματα ανάλογα με τις εθνικές συνθήκες, τα γλωσσικά επίπεδα και τις πραγματικές συνθήκες των οργανώσεων-εταίρων.

2. Η λογική της εκπαίδευσης: από το πλαίσιο του μαθητή στον σχεδιασμό των δραστηριοτήτων

Οι συνεισφορές των εταίρων συγκλίνουν σε μια σαφή παιδαγωγική ανάγκη: οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται ένα πλαίσιο που να τους βοηθά να κατανοήσουν γιατί μια μέθοδος είναι αποτελεσματική, τότε πρέπει να τη χρησιμοποιούν και πώς να την προσαρμόζουν όταν οι μαθητές είναι ετερογενείς, μετακινούνται συχνά, είναι πολύγλωσσοι ή επηρεάζονται από πιέσεις εκτός της τάξης.

Αρχή	Τι σημαίνει	Επιπτώσεις στην εκπαίδευση
Προτεραιότητα στην προφορική εκμάθηση	Η κατανόηση, η επανάληψη, η φωνή, η χειρονομία και η αλληλεπίδραση προηγούνται της γραπτής έκφρασης.	Begin with modelling, listening, action or oral rehearsal before adding written support.

Αρχή	Τι σημαίνει	Επιπτώσεις στην εκπαίδευση
Συγκεκριμένη και χρήσιμη	Οι δραστηριότητες σχετίζονται με τις δημόσιες υπηρεσίες, την υγεία, την εργασία, τις μετακινήσεις, το σχολείο, τη γειτονιά και την καθημερινή ζωή.	Επιλέξτε καταστάσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι μαθητές στο μέλλον, όχι αφηρημένες γλωσσικές ασκήσεις.
Σύντομη και πολυποίκιλη	Η προσοχή μπορεί να παρουσιάζει διακυμάνσεις και η παρουσία μπορεί να είναι ακανόνιστη.	Χρησιμοποιήστε σύντομους κύκλους, προβλέψιμες ρουτίνες και δραστηριότητες με δομοστοιχεία που μπορούν να επαναληφθούν.
Πολυαισθητηριακή	Οι εικόνες, τα πραγματικά αντικείμενα, το σώμα, ο ήχος, η γεύση, ο χώρος και ο ρυθμός ενισχύουν τη μνήμη και τη συμμετοχή.	Δώστε τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν τις δραστηριότητες μέσω οπτικών, ακουστικών, προφορικών και σωματικών καναλιών.
Εξ ορισμού με ελάχιστους πόρους	Δεν διαθέτουν όλες οι αίθουσες διδασκαλίας πρόσβαση στο διαδίκτυο, συσκευές, μεγάλους χώρους ή σταθερό υλικό.	Προετοιμάστε εναλλακτικές λύσεις για κάθε δραστηριότητα που μπορούν να πραγματοποιηθούν χωρίς σύνδεση στο διαδίκτυο, σε μικρούς χώρους και με χαμηλό προϋπολογισμό.
Αξιοπρέπεια και ασφάλεια	Οι ενήλικες μαθητές δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως παιδιά, να αναγκάζονται να αποκαλύπτουν προσωπικές ιστορίες ή να αγγίζονται χωρίς τη συγκατάθεσή τους.	Δώστε το παράδειγμα της επιλογής, των σαφών στόχων, των οπτικών υλικών που δείχνουν σεβασμό και της διευκόλυνσης που λαμβάνει υπόψη τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.
Ευέλικτη πρόοδος	Οι ομάδες είναι μικτές και συχνά ασταθείς.	Σχεδιάστε δραστηριότητες που λειτουργούν αυτόνομα, αλλά μπορούν επίσης να συνθέσουν μια ευρύτερη μαθησιακή διαδρομή.

Θέση εκπαιδευτή

Η εκπαίδευση θα πρέπει να ακολουθεί την ίδια παιδαγωγική προσέγγιση που προτείνει: σαφείς οδηγίες, ορατοί στόχοι, σύντομες επιδείξεις, πρακτική εξάσκηση, ανατροφοδότηση από τους συμμαθητές και περιθώριο προσαρμογής. Μια μακρά διάλεξη για την ενεργό μάθηση θα αποτελούσε μια όμορφη αντίφαση — αλλά, παρ' όλα αυτά, μια αντίφαση.

Ένας χρήσιμος ρυθμός εκπαίδευσης είναι ο εξής: να παρουσιάζετε σύντομα το πλαίσιο, να κάνετε μια σαφή επίδειξη, να αφήνετε τους συμμετέχοντες να βιώσουν τη δραστηριότητα, να αναλύετε τον παιδαγωγικό μηχανισμό, να τον προσαρμόζετε στους μαθητές τους και να επαληθεύετε τη μάθηση μέσω ενός παρατηρήσιμου αποτελέσματος.

3. Ενότητα 1 – Κατανόηση των μαθητών και των πλαισίων

Διάρκεια	3 ώρες
Εκπαιδευτικός στόχος	Προφίλ μαθητών, εμπόδια, δυνατά σημεία, μικτές ομάδες, ρεαλιστικοί στόχοι και συνθήκες ασφαλούς συμμετοχής.
Εργασία των συμμετεχόντων	Ανάλυση σεναρίων μαθητών με τρεις ρεαλιστικές διδακτικές προτεραιότητες.

Γιατί είναι σημαντική αυτή η ενότητα

Αυτή η πρώτη ενότητα θέτει τα πλαίσια για όλες τις μετέπειτα παιδαγωγικές επιλογές. Οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να επιλέξουν μια κατάλληλη μέθοδο αν δεν κατανοήσουν πρώτα την κατάσταση αλφαριθμητισμού, το επίπεδο προφορικής έκφρασης, τα συναισθηματικά και υλικά εμπόδια, τις συνθήκες στην τάξη και τις άμεσες ανάγκες του μαθητή. Ο στόχος δεν είναι η κλινική διάγνωση των μαθητών, αλλά η ανάλυση της μαθησιακής κατάστασης με επαρκή ακρίβεια, ώστε να τεθούν ρεαλιστικοί και σεβαστοί στόχοι.

Βασικό περιεχόμενο για τους εκπαιδευτές

- Να διακρίνουν μεταξύ χαμηλού επιπέδου αλφαριθμητισμού, προ-αλφαριθμητισμού, διακοπής της σχολικής φοίτησης και χαμηλής επάρκειας στη γλώσσα της χώρας υποδοχής.
- Να εντοπίζουν τα εμπόδια που επηρεάζουν άμεσα τη μάθηση: κόπωση, επισφαλείς συνθήκες στέγασης, διοικητικό άγχος, έκθεση σε τραυματικές εμπειρίες, προβλήματα υγείας, χαμηλή αυτοπεποίθηση, φόβος λάθους, μετακινήσεις και ασταθής φοίτηση
- Να αναγνωρίζουν ετερογενή προφίλ: ένας μαθητής μπορεί να έχει πανεπιστημιακές σπουδές, ενώ ένας άλλος μπορεί να μην αναγνωρίζει γραπτές μορφές ή να μην είναι σε θέση να γράψει το όνομά του.
- Να θέτουν ρεαλιστικούς στόχους που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή, την αυτονομία, την εργασία, τις υπηρεσίες, την υγεία, τις μετακινήσεις, την επικοινωνία με το σχολείο και την κοινωνική συμμετοχή.
- Να οικοδομούν εμπιστοσύνη μέσω σαφών ρουτινών, ορατών στόχων, χρήσης ονομάτων, πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπίδρασης, προβλέψιμων δραστηριοτήτων και σεβασμού των ορίων.

Ακολουθία διαδικασίας

1. Ξεκινήστε με ένα σενάριο μικτής ομάδας αντί για έναν ορισμό.
2. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι θα παρατηρούσαν πριν επιλέξουν μια δραστηριότητα.
3. Παρουσιάστε έναν απλό χάρτη προφίλ μαθητή: αλφαριθμητισμός, επίπεδο προφορικής έκφρασης, ανάγκες, εμπόδια, πόροι, προτιμήσεις συμμετοχής και άμεσοι στόχοι.
4. Σε μικρές ομάδες, οι συμμετέχοντες καθορίζουν τρεις διδακτικές προτεραιότητες για τις επόμενες δύο συνεδρίες.
5. Συζήτηση σχετικά με το τι μπορεί να παρατηρηθεί με σεβασμό και τι δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο.

Σημειώσεις για τον εκπαιδευτή

- Χρησιμοποιήστε την ανάλυση των μαθητών για να προσαρμόσετε τις δραστηριότητες, όχι για να κατηγοριοποιήσετε τους ανθρώπους.
- Αποφύγετε τη συλλογή περιττών προσωπικών στοιχείων. Χρησιμοποιήστε μόνο πληροφορίες που επηρεάζουν τις διδακτικές επιλογές.
- Συμπεριλάβετε τις συνθήκες του χώρου στην ανάλυση: χώρο, θόρυβο, καρέκλες, υλικά, πρόσβαση στο διαδίκτυο και χρόνο.
- Συνδέστε κάθε μεθοδολογία που θα ακολουθήσετε με τις ανάγκες των μαθητών που έχετε παρατηρήσει.

Συνδέσεις με Καλές Πρακτικές

Οι καλές πρακτικές που περιλαμβάνουν ανάλυση αναγκών, μάθηση με βάση την κοινότητα, πολυγλωσσική διαμεσολάβηση, δραστηριότητες προσανατολισμού ή εργαστήρια με επίκεντρο τον μαθητή μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δείξουν πώς το πλαίσιο διαμορφώνει τη μεθοδολογία.

Κοινά ρίσκα και προσαρμογές

Ρίσκο	Προσαρμογή
Η σύγκυση μεταξύ χαμηλού επιπέδου αλφαριθμητισμού και έλλειψης νοημοσύνης ή κινήτρου	Αντιμετωπίστε την αλφαριθμητισμός ως ζήτημα εκπαιδευτικών ευκαιριών και πρόσβασης, και όχι ως έλλειψη ικανοτήτων.
Η προσπάθεια συλλογής υπερβολικά πολλών προσωπικών στοιχείων	Χρησιμοποιείτε μόνο τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον σχεδιασμό της μάθησης· αποφύγετε την αναγκαστική αποκάλυψη εμπειριών μετανάστευσης ή τραυματικών βιωμάτων.
Ο σχεδιασμός με βάση τον «μέσο μαθητή»	Προγραμματίστε πολλαπλά επίπεδα υποστήριξης: προφορική, οπτική, απτική, από ομοτίμους, χαμηλής τεχνολογίας και επιπλέον επιλογές.
Η παράβλεψη της κόπωσης και της ασταθούς φοίτησης	Χρησιμοποιείτε σύντομους, αυτόνομους κύκλους που μπορούν να επαναληφθούν και στους οποίους μπορούν να επανενταχθούν οι μαθητές που έχασαν κάποια συνεδρία.

Επαλήθευση

Οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν ένα σενάριο μάθησης και τρεις ρεαλιστικές διδακτικές προτεραιότητες. Η επαλήθευση επικεντρώνεται στο κατά πόσον οι προτεινόμενοι στόχοι είναι συγκεκριμένοι, ασφαλείς, εφικτοί και συνδεδεμένοι με το πλαίσιο του μαθητή.

4. Ενότητα 2 – Σχεδιασμός υλικού που διαβάζεται εύκολα και είναι προσβάσιμο

Διάρκεια	3 ώρες
Εκπαιδευτικός στόχος	Προσβάσιμες γραπτές πληροφορίες, απλοποιημένη διάταξη, σαφείς οδηγίες, οπτική υποστήριξη και δοκιμές από χρήστες.
Εργασία των συμμετεχόντων	Πριν και μετά την προσαρμογή ενός πραγματικού εγγράφου.

Γιατί αυτή η ενότητα είναι σημαντική

Η «Εύκολη Ανάγνωση» αποτελεί μια βασική αρχή που διατρέχει ολόκληρο το πρόγραμμα SPARKLE, καθώς πολλοί ενήλικες μαθητές χρειάζονται πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν θεσμικά θέματα, την εκπαίδευση και την καθημερινότητα πολύ πριν καταφέρουν να κατανοήσουν πυκνά γραπτά κείμενα. Ο στόχος δεν είναι να γίνει το περιεχόμενο παιδικό, αλλά να καταστεί δυνατή η δράση: να γνωρίζει κανείς πού να πάει, τι να φέρει, τι να κάνει και τι θα συμβεί στη συνέχεια.

Βασικό περιεχόμενο για τους εκπαιδευτές

- Διευκρινίστε τον σκοπό ενός εγγράφου: τι πρέπει να κατανοήσει ή να κάνει ο εκπαιδευόμενος;
- Χρησιμοποιήστε σύντομες προτάσεις, κοινές λέξεις, ενεργητική φωνή, άμεση προσφώνηση και σαφή αλληλουχία.
- Σχεδιάστε ευανάγνωστες σελίδες με κενά, επικεφαλίδες, κουκκίδες και οπτικά στοιχεία που διευκρινίζουν το νόημα.
- Απλοποιήστε χωρίς να αφαιρείτε ουσιώδεις πληροφορίες, όπως ημερομηνία, τόπος, ενέργεια, απαιτούμενο έγγραφο ή συνέπεια.
- Δοκιμάστε το υλικό με συναδέλφους ή εκπαιδευόμενους όποτε είναι δυνατόν.

Ακολουθία διαδικασίας

1. Ξεκινήστε από ένα πραγματικό έγγραφο: επιστολή διορισμού, σχολική ειδοποίηση, έντυπο απασχόλησης, ανακοίνωση μεταφοράς ή κανόνας της τάξης.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν τις κρυφές παραδοχές και τα σημεία δράσης.
3. Δείξτε ζωντανά ένα παράδειγμα προσαρμογής «πριν/μετά», εξηγώντας κάθε απόφαση.
4. Προσκαλέστε τα ζευγάρια να δημιουργήσουν μια «Εύκολη στην Ανάγνωση» έκδοση και να τη δοκιμάσουν προφορικά με ένα άλλο ζευγάρι.
5. Αναθεωρήστε το υλικό με βάση τα σημεία που δεν κατανοήθηκαν σωστά.

Σημειώσεις για τον εκπαιδευτή

- Διατηρήστε την δράση ορατή: ημερομηνία, τόπος, ώρα, έγγραφο, πρόσωπο επικοινωνίας και επόμενο βήμα.
- Χρησιμοποιήστε οπτικά στοιχεία μόνο όταν διευκρινίζουν το νόημα. Τα πολλά εικονογράμματα μπορούν να δημιουργήσουν οπτικό θόρυβο.
- Χρησιμοποιήστε εικόνες για ενήλικες και λιτό σχεδιασμό.
- Κατά τη μετάφραση ή την απλοποίηση, διαφυλάξτε το νόημα και το δικαίωμα του μαθητή στην πλήρη ενημέρωση.

Συνδέσεις με Καλές Πρακτικές

Σχετικές Καλές Πρακτικές μπορεί να περιλαμβάνουν προσβάσιμες πληροφορίες για δημόσιες υπηρεσίες, πολιτιστικές δραστηριότητες ή υπηρεσίες, προσαρμοσμένο εκπαιδευτικό υλικό, οπτικούς οδηγούς και οποιαδήποτε πρακτική που επιδεικνύει δομημένη απλοποίηση.

Κοινά ρίσκα και προσαρμογές

Ρίσκο	Προσαρμογή
Υπερβολική απλοποίηση μέχρι να χαθεί το νόημα	Διατηρήστε τις βασικές πληροφορίες και ελέγξτε αν ο μαθητής μπορεί να ενεργήσει αφού τις διαβάσει ή τις ακούσει.
Παιδικοποίηση του υλικού	Χρησιμοποιήστε πλαίσια που απευθύνονται σε ενήλικες, οπτικό υλικό για ενήλικες και σεβαστική διατύπωση.
Εξάρτηση αποκλειστικά από τη γραπτή απλοποίηση	Συνδυάστε την «Εύκολη Ανάγνωση» με προφορική εξήγηση, εικόνες, αντικείμενα και παιχνίδια ρόλων.
Υπόθεση ότι τα εικονογράμματα είναι καθολικά κατανοητά	Ελέγξτε τις εικόνες. Ένα σύμβολο που φαίνεται προφανές σε έναν εκπαιδευτικό μπορεί να μην είναι προφανές σε έναν μαθητή.

Επαλήθευση

Οι συμμετέχοντες υποβάλλουν μια προσαρμογή «πριν» και «μετά» και εξηγούν τρεις σχεδιαστικές επιλογές. Η αξιολόγηση εστιάζει στη σαφήνεια, την προσβασιμότητα, την αξιοπρέπεια των ενηλίκων και τη δυνατότητα εφαρμογής.

5. Ενότητα 3 – Μάθηση με έμφαση στην προφορική γλώσσα, Ολική Σωματική Ανταπόκριση (Total Physical Response/TPR) και πολυαισθητηριακές προσεγγίσεις

Διάρκεια	3 ώρες
Εκπαιδευτικός στόχος	Ακρόαση, κίνηση, χειρονομία, επανάληψη, μνήμη, κατανόηση μέσω του σώματος και πολυαισθητηριακή υποστήριξη.
Εργασία των συμμετεχόντων	Μια σύντομη ακολουθία της μεθόδου TPR με οπτική και ακουστική ενίσχυση.

Γιατί είναι σημαντική αυτή η ενότητα

Οι μαθητές με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού συχνά χρειάζονται μια ισχυρή προφορική και σωματική βάση προτού μάθουν να χρησιμοποιούν τη γραπτή γλώσσα. Η μέθοδος της Ολικής Σωματικής Αντίδρασης (TPR) και οι πολυαισθητηριακές προσεγγίσεις βοηθούν στη σύνδεση των λέξεων με τις ενέργειες, τον χώρο, τα αντικείμενα και τις επαναλαμβανόμενες ρουτίνες. Μειώνουν την πίεση, καθώς οι μαθητές μπορούν να δείξουν ότι έχουν κατανοήσει πριν αναγκαστούν να μιλήσουν ή να γράψουν.

Βασικό περιεχόμενο για τους εκπαιδευτές

- Χρησιμοποιήστε εντολές, χειρονομίες, αντικείμενα και κίνηση για να συνδέσετε τη γλώσσα με τη δράση.
- Ξεκινήστε με την κατανόηση: οι μαθητές ανταποκρίνονται σωματικά πριν μιλήσουν.
- Προχωρήστε από μεμονωμένες εντολές σε μικρές ακολουθίες/ σειρές: σήκω, πάρε την κάρτα, πήγαινε στην πόρτα, δώσε το στη Μαρία.
- Χρησιμοποιήστε την επανάληψη με παραλλαγές, ώστε οι μαθητές να θυμούνται χωρίς να αισθάνονται ότι έχουν παγιωθεί σε μηχανική εξάσκηση.
- Συνδυάστε την μέθοδο TPR με εικόνες, πραγματικά αντικείμενα, ήχο, ρυθμό, γεύση, όσφρηση ή χωρική κίνηση, όταν είναι σχετικό

Ακολουθία διαδικασίας

- Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει μια μικρο-ακολουθία με τους συμμετέχοντες να αναλαμβάνουν τον ρόλο των μαθητών.
- Οι συμμετέχοντες προσδιορίζουν τον γλωσσικό στόχο και την εξέλιξη από την κατανόηση στην παραγωγή.
- Μικρές ομάδες σχεδιάζουν μια ακολουθία για μια πραγματική κατάσταση, όπως οδηγίες κατεύθυνσης, οδηγίες στο χώρο εργασίας, ρουτίνες στην τάξη ή βήματα παροχής δημόσιων υπηρεσιών.
- Οι ομάδες δοκιμάζουν την ακολουθία με τους συμμαθητές τους και λαμβάνουν ανατροφοδότηση σχετικά με τη σαφήνεια, την ασφάλεια και τον ρυθμό.
- Η ακολουθία προσαρμόζεται για περιορισμένο χώρο και για μαθητές με κινητικά προβλήματα.

Σημειώσεις για τον εκπαιδευτή

- Ζητάτε πάντα τη συγκατάθεση πριν από δραστηριότητες που περιλαμβάνουν επαφή ή στενή σωματική εγγύτητα.
- Μην χρησιμοποιείτε την κίνηση ως διακοσμητικό στοιχείο. Η κίνηση πρέπει να έχει νόημα..
- Προτείνετε παραλλαγές που γίνονται σε καθιστή θέση για μαθητές που είναι κουρασμένοι, έγκυες, ηλικιωμένοι, τραυματίες ή αισθάνονται άβολα όταν κινούνται.

- Χρησιμοποιείτε το χιούμορ, τον ρυθμό και την ενέργεια, αλλά αποφύγετε να μετατρέψετε τους ενήλικες μαθητές σε παιδιά. Το σώμα είναι ένα εργαλείο μάθησης, όχι τέντα τσίρκου.

Συνδέσεις με Καλές Πρακτικές

Οι ορθές πρακτικές που περιλαμβάνουν το θέατρο, την κίνηση, την ενεργό μάθηση, την αφήγηση ιστοριών, τις επαγγελματικές κινήσεις, τον αθλητισμό, τη μαγειρική ή τις πρακτικές επιδείξεις είναι ιδιαίτερα χρήσιμες σε αυτή την περίπτωση.

Κοινά ρίσκα και προσαρμογές

Ρίσκο	Προσαρμογή
Πολύ γρήγορος ρυθμός	Δείξτε το παράδειγμα αργά, επαναλάβετε και, στη συνέχεια, καλέστε τους μαθητές να απαντήσουν.
Μετατροπή της μεθόδου TPR σε παιδικό παιχνίδι	Χρησιμοποιήστε καταστάσεις που αφορούν ενήλικες: χώρο εργασίας, ραντεβού, μετακινήσεις, υγεία, στέγαση και καθημερινές δραστηριότητες.
Παραμέληση της προσβασιμότητας	Προσφέρετε εναλλακτικές λύσεις με τους μαθητές καθισμένους, με λίγη κίνηση και βασισμένες στην παρατήρηση.
Απουσία σύνδεσης με τη γλωσσική πρόοδο	Μετά τη δράση, προσθέστε προφορική επανάληψη, εξάσκηση σε ζεύγη, οπτική υποστήριξη και προαιρετική γραπτή αναπαραγωγή.

Επαλήθευση

Οι συμμετέχοντες διευθύνουν μια ακολουθία TPR διάρκειας 5–7 λεπτών. Η επαλήθευση εστιάζει στη σαφήνεια των εντολών, στην εξέλιξη, στην ασφάλεια, στη συμμετοχή και στη σύνδεση με έναν πρακτικό γλωσσικό στόχο.

6. Ενότητα 4 –Επικοινωνιακή προσέγγιση για τη γλώσσα της επιβίωσης και του εργασιακού περιβάλλοντος

Διάρκεια	3 ώρες
Εκπαιδευτικός στόχος	Ουσιαστική αλληλεπίδραση, λειτουργικοί διάλογοι, παιχνίδι ρόλων, ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και άμεσες επικοινωνιακές ανάγκες.
Εργασία των συμμετεχόντων	Μια σύντομη επικοινωνιακή δραστηριότητα για μια πραγματική κατάσταση.

Γιατί είναι σημαντική αυτή η ενότητα

Οι ενήλικες μαθητές-μετανάστες χρειάζονται τη γλώσσα για να δράσουν: να ρωτούν, να αρνούνται, να εξηγούν, να επιβεβαιώνουν, να ζητούν βοήθεια, να κατανοούν μια οδηγία και να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις της καθημερινής ζωής. Η επικοινωνιακή προσέγγιση βοηθά τους εκπαιδευτικούς να μεταβούν από το μεμονωμένο λεξιλόγιο στην αλληλεπίδραση. Ο στόχος δεν είναι η τέλεια γραμματική· ο στόχος είναι να καταστεί η επικοινωνία δυνατή και χρήσιμη.

Βασικό περιεχόμενο για τους εκπαιδευτές

- Προσδιορισμός επικοινωνιακών λειτουργιών: ερωτήσεις για πληροφορίες, κλείσιμο ραντεβού, περιγραφή μιας δεξιότητας, εξήγηση ενός προβλήματος, επιβεβαίωση οδηγιών.
- Χρήση πραγματικών καταστάσεων: δημόσιες υπηρεσίες, υγεία, σχολείο, στέγαση, μεταφορές, ψώνια, κατάρτιση και απασχόληση.
- Δημιουργία διαλόγων μέσω παραδειγμάτων, επανάληψης, αντικατάστασης και υποστηριζόμενου παιχνιδιού ρόλων.
- Αποδοχή προσεγγιστικών εκφράσεων όταν η επικοινωνιακή πρόθεση είναι σαφής, και στη συνέχεια σταδιακή βελτίωση της ακρίβειας.
- Χρήση εργασίας σε ζεύγη, εναλλαγής ρόλων και οπτικών υποδείξεων για την αύξηση του χρόνου εξάσκησης.

Ακολουθία διαδικασίας

1. Ξεκινήστε από μια κατάσταση επιβίωσης ή σχετική με την εργασία.
2. Καθορίστε τον επικοινωνιακό στόχο και τις ελάχιστες γλωσσικές γνώσεις που απαιτούνται.
3. Παρουσιάστε ένα σύντομο διάλογο με χειρονομίες ή οπτική υποστήριξη.
4. Προτρέψτε τους μαθητές να επαναλάβουν τον διάλογο όλοι μαζί και, στη συνέχεια, να κάνουν ελεγχόμενες αντικαταστάσεις.
5. Προχωρήστε σε παιχνίδι ρόλων σε ζευγάρια και, στη συνέχεια, προσθέστε μία παραλλαγή ή ένα πρόβλημα προς επίλυση.

Σημειώσεις για τον εκπαιδευτή

- Κρατήστε τους διαλόγους σύντομους. Μια ρεαλιστική ανταλλαγή δύο γραμμών είναι συχνά πιο αποτελεσματική από μια όμορφη σελίδα που κανείς δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει.
- Μην διορθώνετε κάθε λάθος κατά την πρώτη προσπάθεια επικοινωνίας. Διατηρήστε τη ροή της συζήτησης και, στη συνέχεια, επιλέξτε μία ή δύο χρήσιμες διορθώσεις.
- Χρησιμοποιήστε πραγματικά αντικείμενα ή φωτογραφίες για να κάνετε το παιχνίδι ρόλων πιο συγκεκριμένο.
- “Προετοιμάστε «φράσεις βοήθειας»: Μπορείς να το επαναλάβεις; Δεν καταλαβαίνω. Παρακαλώ, γράψ' το. Μπορείς να μου το δείξεις;

Συνδέσεις με Καλές Πρακτικές

Οι καλές πρακτικές που βασίζονται σε ομάδες συζήτησης, καθοδήγηση για υπηρεσίες, προσομοιώσεις εργασιακού περιβάλλοντος, προφορική διαμεσολάβηση ή αλληλεπίδραση με την κοινότητα μπορούν να προσφέρουν χρήσιμα πρότυπα.

Κοινά ρίσκα και προσαρμογές

Ρίσκο	Προσαρμογή
Τα παιχνίδια ρόλων μετατρέπονται σε τεχνητό θέατρο χωρίς εξέλιξη της γλώσσας	Φροντίστε η άσκηση να βασίζεται σε μια σαφή επικοινωνιακή λειτουργία και σε ένα σύντομο, χρήσιμο σενάριο.
Οι πιο προχωρημένοι μαθητές κυριαρχούν	Αναθέστε εναλλασσόμενους ρόλους και δώστε πρώτα στους πιο συνεσταλμένους μαθητές μια εκδοχή με υποστήριξη.
Η διόρθωση εμποδίζει την αυτοπεποίθηση	Χρησιμοποιήστε την καθυστερημένη διόρθωση και εστιάστε στα λάθη που εμποδίζουν την κατανόηση του νοήματος.
Ο διάλογος είναι πολύ μακρύς	Περιορίστε την άσκηση στην ελάχιστη δυνατή ανταλλαγή και, στη συνέχεια, επεκτείνετε την σταδιακά.

Επαλήθευση

Οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν και δοκιμάζουν μία επικοινωνιακή δραστηριότητα. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στο ρεαλιστικό πλαίσιο, στη χρήσιμη γλώσσα, στη συμμετοχή των μαθητών και στην πιθανή προσαρμογή της δραστηριότητας για ομάδες μεικτών επιπέδων.

7. Ενότητα 5 –Μάθηση με βάση τις εργασίες και αυθεντικά σενάρια

Διάρκεια	3 ώρες
Εκπαιδευτικός στόχος	Πραγματικές δραστηριότητες, επίλυση προβλημάτων, αποτελέσματα, σταδιακή υποστήριξη και αναστοχασμός.
Εργασία των συμμετεχόντων	Ένας κύκλος δραστηριοτήτων με συγκεκριμένο αποτέλεσμα για τον μαθητή.

Γιατί είναι σημαντική αυτή η ενότητα

Η μάθηση με βάση τις εργασίες δίνει στους μαθητές έναν λόγο να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα. Αντί να διδάσκει πρώτα μια γραμματική δομή και να ελπίζει ότι θα αποδειχθεί χρήσιμη αργότερα, ο εκπαιδευτικός ξεκινά από μια ουσιαστική εργασία: να κλείσει ραντεβού, να κατανοήσει ένα απλό δελτίο μισθοδοσίας, να βρει μια διαδρομή, να προετοιμαστεί για μια συνέντευξη, να συμπληρώσει ένα έντυπο με βοήθεια, να εξηγήσει τη διαθεσιμότητά του ή να ακολουθήσει οδηγίες στο χώρο εργασίας.

Βασικό περιεχόμενο για τους εκπαιδευτές

- Κάθε εργασία έχει έναν στόχο, ένα πλαίσιο, ένα αποτέλεσμα και έναν λόγο επικοινωνίας.
- Ο κύκλος μιας εργασίας περιλαμβάνει την προετοιμασία, τη μοντελοποίηση, την εκτέλεση της εργασίας, την ανατροφοδότηση και την εστίαση στη γλώσσα.
- Οι εργασίες πρέπει να είναι εφικτές για διαφορετικά επίπεδα γραμματισμού, μέσω προφορικών, οπτικών, αντικειμενικών και υποστηριζόμενων από συμμαθητές μεθόδων.
- Τα αποτελέσματα μπορούν να είναι προφορικά, πρακτικά ή οπτικά: μια διαδρομή που έχει σχεδιαστεί σε χάρτη, ένα ηχογραφημένο φωνητικό μήνυμα, ένα συμπληρωμένο τμήμα εντύπου, μια ακολουθία φωτογραφιών, ένας σύντομος διάλογος ή ένας κατάλογος ελέγχου..
- Οι εργασίες που σχετίζονται με την εργασία πρέπει να παραμένουν ρεαλιστικές και να δείχνουν σεβασμό, ειδικά για μαθητές που απέχουν πολύ από μια σταθερή απασχόληση.

Ακολουθία διαδικασίας

1. Παρουσιάστε ένα σενάριο και ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα.
2. Εντοπίστε τα γλωσσικά και μη γλωσσικά εμπόδια.
3. Προετοιμάστε τους μαθητές μέσω λεξιλογίου, οπτικού υλικού, υποδειγματικών φράσεων και πρόβας.
4. Αφήστε τους μαθητές να ολοκληρώσουν την άσκηση σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες.
5. Ανασκόπηση: τι πήγε καλά, τι ήταν δύσκολο, τι γλωσσικό υλικό χρειάζεται στη συνέχεια;

Σημειώσεις για τον εκπαιδευτή

- Η μάθηση με βάση τις εργασίες δεν σημαίνει «να κάνεις κάτι και να ελπίζεις». Απαιτεί προσεκτική στήριξη.
- Χρησιμοποιήστε αυθεντικό υλικό, αλλά προσαρμόστε το στο επίπεδο και τις δυνατότητες του μαθητή.
- Φροντίστε οι εργασίες να είναι εφικτές σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- Προγραμματίστε επιπλέον εργασίες για τους μαθητές που μαθαίνουν γρηγορότερα, χωρίς να παραμελείτε όσους χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη.

Συνδέσεις με Καλές Πρακτικές

Οι ορθές πρακτικές που σχετίζονται με την προετοιμασία για την αναζήτηση εργασίας, τον προσανατολισμό στην τοπική κοινότητα, τις κοινοτικές υπηρεσίες, τις δημόσιες συγκοινωνίες, τη γλώσσα στο χώρο εργασίας, τον εθελοντισμό ή την εργασία σε πραγματικά έργα μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για κύκλους εργασιών.

Κοινά ρίσκα και προσαρμογές

Ρίσκο	Προσαρμογή
Η άσκηση είναι πολύ περίπλοκη για τους αρχάριους μαθητές	Συνοψίστε τη διαδικασία: δείξτε, ταιριάξτε, επιλέξτε, επαναλάβετε, καταγράψτε, ζωγραφίστε και, τέλος, μιλήστε.
Το αυθεντικό υλικό κουράζει τους μαθητές	Επιλέξτε ένα μικρό απόσπασμα και καταστήστε σαφή τη δράση.
Υπερβολική έμφαση στο τελικό αποτέλεσμα	Παρατηρήστε την αλληλεπίδραση και τις στρατηγικές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της άσκησης.
Δεν γίνεται ανασκόπηση μετά την άσκηση	Κάντε μια απλή ανασκόπηση: Τι είπατε; Τι σας βοήθησε; Τι θα κάνετε την επόμενη φορά;

Επαλήθευση

Οι συμμετέχοντες δημιουργούν έναν κύκλο εργασιών που περιλαμβάνει τον στόχο, τα υλικά, τη γλωσσική υποστήριξη, τα αποτελέσματα των μαθητών και την προσαρμογή για άτομα με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στον ρεαλισμό, τη σταδιακή υποστήριξη και τα παρατηρήσιμα αποτελέσματα.

8. Ενότητα 6 – Οπτικά, απτικά, διασκεδαστικά και οικονομικά υλικά

Διάρκεια	3 ώρες
Εκπαιδευτικός στόχος	Κάρτες εκμάθησης, οπτικά λεξικά, διαφημιστικά φυλλάδια σούπερ μάρκετ, χάρτες, αντικείμενα, βοηθήματα, παιχνίδια, κίνηση, οδηγίες για αλλαγή στην σειρά των γραμμάτων ή συνδυασμό αλμάτων για τον σχηματισμό μικρών λέξεων, αισθητηριακά βοηθήματα και παιχνίδια κατάλληλα για ενήλικες.
Εργασία των συμμετεχόντων	Δημιουργία ενός σετ υλικών χαμηλού κόστους με δοκιμές σε ομάδες και σημειώσεις προσαρμογής.

Γιατί είναι σημαντική αυτή η ενότητα

Η αποτελεσματική διδασκαλία σε μαθητές με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού δεν μπορεί να βασίζεται σε ακριβό εξοπλισμό ή σε ιδανικές συνθήκες στην τάξη. Τα οπτικά, απτικά και διασκεδαστικά υλικά συμβάλλουν στο να γίνει η γλώσσα ορατή, συγκεκριμένη και εύκολη στην απομνημόνευση. Επιπλέον, επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς να σχεδιάζουν ουσιαστικές δραστηριότητες ακόμα και όταν δεν υπάρχει πρόσβαση στο διαδίκτυο, δεν υπάρχει προβολέας, ο χώρος είναι περιορισμένος ή ο προϋπολογισμός είναι ανεπαρκής.

Βασικό περιεχόμενο για τους εκπαιδευτές

- Χρησιμοποιήστε κάρτες μάθησης, φωτογραφίες, εικονογραφικά λεξικά, διαφημιστικά φυλλάδια σούπερ μάρκετ, χάρτες συγκοινωνιών, κάρτες ραντεβού, συσκευασίες, έντυπα, πραγματικά αντικείμενα και βοηθήματα.
- Μετατρέψτε τα υλικά σε σύντομους κύκλους δραστηριοτήτων: ονομάστε, αντιστοιχίστε, μετακινήστε, ταξινομήστε, επιλέξτε, ρωτήστε, απαντήστε, επαναλάβετε, χρησιμοποιήστε σε διάλογο, χρησιμοποιήστε σε μια άσκηση.
- Χρησιμοποιήστε παιχνίδια κατάλληλα για ενήλικες: παιχνίδια μνήμης, οδηγίες για άλματα σε γραμμές, μπίνγκο με αντικείμενα, ταξινόμηση ανά κατηγορία, αγώνες διαδρομών, ανταλλαγές καρτών ρόλων και συνεργατικές προκλήσεις.
- Συμπεριλάβετε αισθητηριακή υποστήριξη όπου είναι σχετικό: υφή, οσμή, ήχος, χειρονομία, ρυθμός, γεύση ή χωρική διάταξη.
- Προετοιμάστε παραλλαγές για κάθε δραστηριότητα που μπορούν να πραγματοποιηθούν σε μικρό χώρο, με χαμηλό κόστος και χωρίς σύνδεση στο διαδίκτυο.

Ακολουθία διαδικασίας

- Παρουσιάστε έναν πίνακα με υλικά χαμηλού κόστους και ρωτήστε τους συμμετέχοντες ποια γλώσσα μπορεί να διδαχθεί με κάθε αντικείμενο.
- Κάντε μια σύντομη επίδειξη χρησιμοποιώντας φυλλάδια, κάρτες ή αντικείμενα.
- Οι συμμετέχοντες δημιουργούν ένα σετ υλικών χαμηλού κόστους για έναν μαθησιακό στόχο.
- Οι ομάδες δοκιμάζουν τη δραστηριότητά τους με μια άλλη ομάδα που αναλαμβάνει τον ρόλο των μαθητών.
- Οι συμμετέχοντες καταγράφουν σημειώσεις προσαρμογής: χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού, μικτό επίπεδο, μικρός χώρος, χωρίς internet, περιορισμένος χρόνος.

Σημειώσεις για τον εκπαιδευτή

- Το παιχνίδι δεν είναι το αντίθετο της σοβαρότητας. Το κακό παιχνίδι οδηγεί στην παιδικοποίηση· το καλό παιχνίδι δημιουργεί επανάληψη, μνήμη και θάρρος.
- Χρησιμοποιήστε πραγματικά υλικά από την ενήλικη ζωή. Ένα φυλλάδιο σούπερ μάρκετ μπορεί να διδάξει τιμές, τρόφιμα, ποσότητες, προτιμήσεις, υγεία, οδηγίες, σύγκριση και συνομιλία. Καθόλου άσχημα για ένα απλό κομμάτι χαρτί.
- Φροντίστε τα υλικά να είναι ανθεκτικά, επαναχρησιμοποιήσιμα και εύκολα αναπαραγώγιμα..
- Όταν χρησιμοποιείτε εικόνες, ελέγξτε την πολιτισμική ικανότητά ανάγνωσής τους και αποφύγετε τα στερεότυπα.

Συνδέσεις με Καλές Πρακτικές

Ως πηγή έμπνευσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν καλές πρακτικές που περιλαμβάνουν δημιουργική παιδαγωγική, υλικό από την τοπική κοινότητα, οπτική μάθηση, παιχνίδια, μάθηση σε μουσεία ή στην πόλη, δραστηριότητες σε αγορές ή σούπερ μάρκετ, χάρτες ή αντικείμενα.

Κοινά ρίσκα και προσαρμογές

Ρίσκο	Προσαρμογή
Τα υλικά μετατρέπονται σε διακόσμηση	Κάθε υλικό πρέπει να εξυπηρετεί μια γλωσσική πράξη: αναγνώριση, επιλογή, ερώτηση, εξήγηση, σύγκριση, αίτημα, κατανόηση.
Πάρα πολλά υλικά ταυτόχρονα	Ξεκινήστε με ένα μικρό σύνολο και αυξήστε τη πολυπλοκότητα βήμα προς βήμα.
Τα παιχνίδια φαίνονται παιδικά	Χρησιμοποιήστε σενάρια για ενήλικες, εικόνες για ενήλικες και σαφείς μαθησιακούς στόχους.
Δεν υπάρχει σύνδεση με την πραγματική ζωή	Ολοκληρώστε με μια ρεαλιστική επικοινωνιακή χρήση: ρωτήστε μια τιμή, ακολουθήστε μια διαδρομή, εξηγήστε ένα αντικείμενο, κατανοήστε μια οδηγία.

Επαλήθευση

Οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν ένα σετ υλικών χαμηλού κόστους και δοκιμάζουν μια δραστηριότητα διάρκειας 10 λεπτών. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στη χρηστικότητα, την αξιοπρέπεια των ενηλίκων, τη δυνατότητα υλοποίησης με περιορισμένους πόρους και τη σαφή σύνδεση με έναν γλωσσικό στόχο.

9. Ενότητα 7 – CALL (Γλωσσική διδασκαλία με τη βοήθεια υπολογιστή), smartphones και ψηφιακά μέσα με εναλλακτικές λύσεις χαμηλής τεχνολογίας

Διάρκεια	2 ώρες
Εκπαιδευτικός στόχος	Ψηφιακή ένταξη, χρήση smartphone, εργασίες με ήχο/φωτογραφίες/βίντεο, κωδικοί QR, απλές εφαρμογές και εναλλακτικές λύσεις εκτός σύνδεσης.
Εργασία των συμμετεχόντων	Μια ψηφιακή ή χαμηλής τεχνολογίας δραστηριότητα με σχέδιο ένταξης.

Γιατί είναι σημαντική αυτή η ενότητα

Η εκμάθηση γλωσσών με τη βοήθεια υπολογιστή δεν σημαίνει απαραίτητα εργαστήριο υπολογιστών ή πολύπλοκο λογισμικό. Σε πολλά πλαίσια του προγράμματος SPARKLE, το πιο προσιτό ψηφιακό εργαλείο είναι το κινητό τηλέφωνο του μαθητή — και μερικές φορές δεν υπάρχει καθόλου αξιόπιστη πρόσβαση. Η κατάρτιση πρέπει να βοηθά τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιούν τα ψηφιακά εργαλεία με σκοπό, χωρίς να αποκλείουν μαθητές που διαθέτουν περιορισμένες συσκευές, δεδομένα, αυτοπεποίθηση ή ψηφιακή παιδεία.

Βασικό περιεχόμενο για τους εκπαιδευτές

- Χρησιμοποιήστε τα smartphone για ακουστική επανάληψη, φωνητικά μηνύματα, φωτογραφίες, σύντομα βίντεο, χάρτες, βοήθεια στη μετάφραση, υπενθυμίσεις και φακέλους μαθητών.
- Χρησιμοποιήστε κωδικούς QR ή κοινόχρηστους φακέλους μόνο όταν η πρόσβαση είναι εφικτή και εξηγείται βήμα προς βήμα.
- Διδάξτε τις ψηφιακές διαδικασίες ως γλωσσικές ασκήσεις: τραβήξτε μια φωτογραφία, στείλτε ένα μήνυμα, ακούστε ξανά, ηχογραφήστε την απάντησή σας, δείξτε τη διαδρομή σας, αποθηκεύστε μια επαφή.
- Προγραμματίστε εναλλακτικές λύσεις χαμηλής τεχνολογίας για κάθε ψηφιακή δραστηριότητα: έντυπες κάρτες, προφορική ηχογράφηση από τον εκπαιδευτικό, κοινόχρηστη συσκευή, χάρτης σε χαρτί, ακολουθία αντικειμένων, σχέδιο στον πίνακα.
- Αναφερθείτε σε θέματα ιδιωτικότητας και συγκατάθεσης κατά τη λήψη φωτογραφιών, την ηχογράφηση ή την κοινοποίηση εργασιών των μαθητών.

Ακολουθία διαδικασίας

- Ξεκινήστε από μια πρακτική ψηφιακή ανάγκη: υπενθύμιση ραντεβού, χάρτης διαδρομής, φωνητικό μήνυμα, λεξιλόγιο με φωτογραφίες, μήνυμα αναζήτησης εργασίας.
- Προσδιορίστε τον γλωσσικό στόχο και το ψηφιακό βήμα.
- Κάντε μια αργή επίδειξη σε μία συσκευή ή με στιγμιότυπα οθόνης.
- Οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν μια ψηφιακή δραστηριότητα και καταγράφουν μια εναλλακτική λύση χωρίς τηλέφωνο ή διαδίκτυο.
- Η αξιολόγηση από ομοτίμους εστιάζει στην ένταξη, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και τη δυνατότητα υλοποίησης.

Σημειώσεις για τον εκπαιδευτή

- Τα ψηφιακά εργαλεία πρέπει να μειώνουν τα εμπόδια, όχι να δημιουργούν μια νέα σειρά δυσκολιών.
- Μην υποθέτετε ποτέ ότι όλοι οι μαθητές διαθέτουν smartphone, έχουν δεδομένα, θυμούνται τους κωδικούς πρόσβασης ή αισθάνονται άνετα να ηχογραφήσουν τη φωνή τους.
- Χρησιμοποιήστε τα ψηφιακά εργαλεία για επανάληψη και αυτονομία, ειδικά τα ηχητικά.

- Φροντίστε οι οδηγίες να είναι ορατές και να δίνονται βήμα προς βήμα.

Συνδέσεις με Καλές Πρακτικές

Καλές πρακτικές που αξιοποιούν τη μεικτή μάθηση, τον ήχο, τη φωτογραφία, την ψηφιακή αφήγηση, το WhatsApp/τα φωνητικά μηνύματα, τους χάρτες, τους διαδικτυακούς πόρους ή εναλλακτικές λύσεις χαμηλής τεχνολογίας μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για αυτή την ενότητα.

Κοινά ρίσκα και προσαρμογές

Ρίσκο	Προσαρμογή
Η ψηφιακή δραστηριότητα αποκλείει ορισμένους μαθητές	Προετοιμάστε εναλλακτικές λύσεις που περιλαμβάνουν κοινή χρήση συσκευών, χρήση χαρτιού και καθοδήγηση από τον εκπαιδευτικό.
Υπάρχουν πάρα πολλές εφαρμογές	Χρησιμοποιήστε ένα οικείο εργαλείο σωστά, αντί για πέντε εξαιρετικά εργαλεία που δεν αξιοποιείτε σωστά.
Η προστασία της ιδιωτικής ζωής παραμελείται	Ζητήστε τη συγκατάθεση των μαθητών, αποφύγετε ευαίσθητες εικόνες και διευκρινίστε πού αποθηκεύονται τα αρχεία.
Η τεχνολογία αντικαθιστά την αλληλεπίδραση	Χρησιμοποιήστε τα ψηφιακά εργαλεία για να υποστηρίξετε την ομιλία, την ακρόαση και τη δράση, και όχι για να απομονώσετε τους μαθητές πίσω από τις οθόνες.

Επαλήθευση

Οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν μία δραστηριότητα με μια ψηφιακή διαδρομή και μια εναλλακτική λύση χαμηλής τεχνολογίας. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στην προσβασιμότητα, την ένταξη, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και τη σαφή εκπαιδευτική αξία όσον αφορά την εκμάθηση γλωσσών.

10. Ενότητα 8 – Σχεδιασμός μαθήματος, προσαρμογή, αξιολόγηση και μικροδιδασκαλία

Διάρκεια	4 ώρες
Εκπαιδευτικός στόχος	Ολοκληρωμένος σχεδιασμός, διαφοροποίηση, παρατήρηση, ανατροφοδότηση, φάκελος επιτευγμάτων των συμμετεχόντων και μάθηση από ομοτίμους.
Εργασία των συμμετεχόντων	Μια ολοκληρωμένη ακολουθία μικροδιδασκαλίας και στοιχεία από τον φάκελο επιτευγμάτων των συμμετεχόντων.

Γιατί είναι σημαντική αυτή η ενότητα

Η τελευταία ενότητα συνενώνει όλες τις μεθόδους. Οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν μια σύντομη ακολουθία μαθημάτων, δοκιμάζουν ένα μέρος της, λαμβάνουν ανατροφοδότηση και καταγράφουν ό,τι μπορούν να εφαρμόσουν στο δικό τους πλαίσιο. Το βασικό δεν είναι να αποδειχθεί ότι έχουν απομνημονεύσει κάθε μέθοδο, αλλά να δείξουν ότι μπορούν να επιλέγουν, να συνδυάζουν και να προσαρμόζουν τις μεθόδους με υπευθυνότητα.

Βασικό περιεχόμενο για τους εκπαιδευτές

- Σχεδιάστε με βάση τις ανάγκες και τους στόχους των μαθητών, όχι με βάση δραστηριότητες που έχουν επιλεγεί τυχαία.
- Συνδυάστε εύκολα κατανοητό υλικό, μάθηση με έμφαση στην προφορική έκφραση, TPR, επικοινωνία, εργασίες, υλικό και ψηφιακά ή χαμηλής τεχνολογίας βοηθήματα, όπου αυτό είναι σκόπιμο.
- Διαφοροποιήστε τη διδασκαλία χωρίς να δημιουργείτε τρία ξεχωριστά μαθήματα: χρησιμοποιήστε επίπεδα, ρόλους, υποστήριξη από συμμαθητές και προαιρετική επέκταση.
- Αξιολογήστε μέσω παρατήρησης, πρακτικών αποτελεσμάτων, αυτοαξιολόγησης, ανατροφοδότησης από τους συμμαθητές και μικροδιδασκαλίας.
- Δημιουργήστε ένα χαρτοφυλάκιο συμμετέχοντα που περιλαμβάνει το σενάριο του μαθητή, προσαρμοσμένο υλικό, σχέδιο δραστηριοτήτων, αναστοχασμό και σημειώσεις βελτίωσης.

Ακολουθία διαδικασίας

1. Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει ένα απλό πρότυπο σχεδιασμού μαθήματος.
2. Οι συμμετέχοντες επιλέγουν ένα σενάριο και καθορίζουν έναν ρεαλιστικό στόχο.
3. Οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν μια διδακτική ακολουθία διάρκειας 30–45 λεπτών και επιλέγουν ένα απόσπασμα διάρκειας 7–10 λεπτών για τη μικροδιδασκαλία.
4. Οι ομάδες παρουσιάζουν το απόσπασμα και λαμβάνουν ανατροφοδότηση μέσω ενός πίνακα παρατήρησης.
5. Κάθε συμμετέχων καταγράφει μία προσαρμογή και ένα επόμενο βήμα για την εφαρμογή.

Σημειώσεις για τον εκπαιδευτή

- Η μικροδιδασκαλία πρέπει να είναι ασφαλής και εποικοδομητική. Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν, δεν δίνουν οντισιόν μπροστά σε επιτροπή.
- Χρησιμοποιήστε συγκεκριμένη γλώσσα ανατροφοδότησης: «Η διδασκαλία ήταν σαφής και σύντομη» είναι πιο χρήσιμο από το «καλή δουλειά».
- Η αξιολόγηση πρέπει να είναι πρακτική, όχι τιμωρητική..
- Ολοκληρώστε με την εφαρμογή: τι θα δοκιμάσει στην πράξη κάθε συμμετέχων τον επόμενο μήνα;

Συνδέσεις με Καλές Πρακτικές

Οποιαδήποτε «Καλή Πρακτική» μπορεί να χρησιμοποιηθεί εδώ ως πρότυπο αναφοράς, εφόσον οι συμμετέχοντες μπορούν να αντλήσουν μια μέθοδο, να την προσαρμόσουν και να τη μετατρέψουν σε μια σύντομη διδακτική ακολουθία.

Κοινά ρίσκα και προσαρμογές

Ρίσκο	Προσαρμογή
Οι συμμετέχοντες αντιγράφουν τις δραστηριότητες χωρίς να τις προσαρμόζουν	Ζητήστε το προφίλ του εκπαιδευόμενου, τους στόχους, το υλικό, την ακολουθία των δραστηριοτήτων και τις σημειώσεις προσαρμογής.
Η ανατροφοδότηση γίνεται ασαφής	Χρησιμοποιήστε ένα πλέγμα παρατήρησης με σαφή κριτήρια.
Η αξιολόγηση περιέχει υπερβολικά πολύ κείμενο	Αποδεχτείτε προφορικές εξηγήσεις, οπτικά σχέδια, επιδείξεις από συμμαθητές και πρακτικά αποτελέσματα.
Δεν υπάρχει σχέδιο παρακολούθησης	Ολοκληρώστε με μία συγκεκριμένη δράση που κάθε συμμετέχων θα δοκιμάσει στην περιοχή του.

Επαλήθευση

Οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν ένα απόσπασμα μικροδιδασκαλίας και υποβάλλουν στοιχεία από το χαρτοφυλάκιό τους. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στη συνοχή, την ένταξη, τη μεθοδολογική επιλογή, την προσαρμογή και τη βελτίωση μέσω αναστοχασμού.

11. Καλές πρακτικές που μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για μαθήματα διδασκαλίας γλωσσών

Το Βιβλίο Καλών Πρακτικών του SPARKLE αποτελεί πηγή έμπνευσης για τον σχεδιασμό μαθημάτων διδασκαλίας γλωσσών και όχι έναν κατάλογο που πρέπει να αντιγράφεται μηχανικά. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να βοηθούν τους συμμετέχοντες να προσδιορίσουν τι μπορεί να μεταφερθεί από μια πρακτική, τι πρέπει να προσαρμοστεί και ποια στοιχεία αποδεικνύουν ότι η δραστηριότητα υποστηρίζει τη μάθηση.

Σύνδεσμος προς το βιβλίο βέλτιστων πρακτικών σε μορφή PDF

Εισάγετε εδώ τον σύνδεσμο προς το τελικό PDF του έργου μόλις δημοσιευτεί: [Βιβλίο βέλτιστων πρακτικών SPARKLE – PDF].

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτές μπορούν να χρησιμοποιούν επιλεγμένα αποσπάσματα ή εκτυπωμένες κάρτες ασκήσεων, αντί να αναπαράγουν ολόκληρο το βιβλίο μέσα σε αυτό το υλικό.

Ένας χρήσιμος τρόπος για να αξιοποιήσει κανείς τις Καλές Πρακτικές είναι να διαχωρίσει την «πρακτική» από την «αρχή». Ένα έργο μπορεί να φαίνεται ότι αφορά συγκεκριμένα μία χώρα, έναν οργανισμό ή μία τάξη, αλλά η βασική αρχή στην οποία στηρίζεται μπορεί συχνά να εφαρμοστεί και αλλού: οπτική διαμεσολάβηση, κοινοτική μάθηση, υποστήριξη από ομοτίμους, προφορική πρόβα, προσομοίωση εργασιακού περιβάλλοντος, σχεδιασμός «Easy-to-Read», κινητή μάθηση ή δημιουργική διευκόλυνση.

Βήμα	Ερώτηση του εκπαιδευτή	Απάντηση του συμμετέχοντα
1. Επιλογή	Ποια «καλή πρακτική» ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των μαθητών μου στο συγκεκριμένο πλαίσιο;	Μία επιλεγμένη πρακτική και ένας λόγος για την επιλογή της.
2. Εξαγωγή	Ποιος είναι ο μεταβιβάσιμος παιδαγωγικός μηχανισμός;	Μια σύντομη περιγραφή της μεθόδου: οπτική υποστήριξη, παιχνίδι ρόλων, κύκλος εργασιών, TPR, διαμεσολάβηση μεταξύ συμμαθητών κ.λπ.
3. Προσαρμογή	Τι πρέπει να αλλάξει όσον αφορά τους μαθητές μου, την αίθουσα, το γλωσσικό επίπεδο και τους πόρους;	Σημειώσεις προσαρμογής για χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού, περιορισμένο χώρο, απουσία διαδικτύου και μικτά επίπεδα.
4. Δοκιμή	Μπορεί η δραστηριότητα να λειτουργήσει σε έναν σύντομο εκπαιδευτικό κύκλο;	Ένα πρωτότυπο διάρκειας 10–15 λεπτών που έχει δοκιμαστεί με συμμαθητές.
5. Βελτίωση	Τι δεν κατάλαβαν οι συμμετέχοντες, τι τους άρεσε ή σε ποια σημεία χρειάστηκαν περισσότερη υποστήριξη;	Σημειώσεις αναθεώρησης και επόμενη έκδοση της δραστηριότητας.

Κριτήρια επιλογής των εκπαιδευτών

- Επιλέξτε πρακτικές που είναι αρκετά συγκεκριμένες ώστε να μπορούν να παρουσιαστούν.
- Δώστε προτεραιότητα σε πρακτικές που σχετίζονται με το χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού, την ένταξη, την επικοινωνία στο εργασιακό περιβάλλον, τις δημόσιες υπηρεσίες ή την κοινωνική συμμετοχή.
- Αποφύγετε να παρουσιάζετε τις «Καλές Πρακτικές» ως τέλειες συνταγές. Αντιμετωπίστε τις ως δοκιμασμένα σημεία εκκίνησης.
- Όταν ο χρόνος είναι περιορισμένος, ετοιμάστε δύο ή τρεις κάρτες πρακτικών αντί να ζητάτε από τους συμμετέχοντες να διαβάσουν μακροσκελείς περιγραφές κατά τη διάρκεια της συνεδρίας.

Από την καλή πρακτική στην εκπαιδευτική δραστηριότητα

- Ορίστε τον μαθησιακό στόχο: για παράδειγμα, «να ζητήσει οδηγίες για το γραφείο εύρεσης εργασίας».
- Προσδιορίστε τη μεθοδολογία: για παράδειγμα, TPR, Επικοινωνιακή Προσέγγιση, Μάθηση με βάση τις Δραστηριότητες, CALL ή Εύκολη Ανάγνωση.
- Καταγράψτε τα υλικά: κάρτες, χάρτης, αντικείμενο, φυλλάδιο, τηλέφωνο, εκτυπωμένη εικόνα, ηχογράφηση.
- Ορίστε το αποτέλεσμα μάθησης: προφορικό αίτημα, διαδρομή στον χάρτη, φωνητικό μήνυμα, συμπληρωμένη λίστα ελέγχου, παιχνίδι ρόλων, ακολουθία αντικειμένων.
- Σχεδιάστε μία προσαρμογή για άτομα με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού και μία για περιπτώσεις χωρίς πρόσβαση στο διαδίκτυο ή με περιορισμένους πόρους.

12. Μελέτες περιπτώσεων και εκπαιδευτικά παραδείγματα

Οι παρακάτω μελέτες περιπτώσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους εκπαιδευτές ως υλικό επίδειξης. Κάθε παράδειγμα συνδυάζει μια ανάγκη των εκπαιδευομένων, μια μεθοδολογία, μια σύντομη ακολουθία δραστηριοτήτων και επιλογές προσαρμογής. Είναι συνειδητά απλές: η εκπαιδευτική αξία τους έγκειται στο να καταστήσουν ορατή τη λογική του σχεδιασμού.

Περίπτωση	Ανάγκη του εκπαιδευόμενου	Κύριες μέθοδοι	Ακολουθία εκπαίδευσης
Περίπτωση 1 – Συνέντευξη για εργασία/απασχόληση	Ένας εκπαιδευόμενος λαμβάνει ένα μήνυμα σχετικά με ένα ραντεβού σε κέντρο απασχόλησης και πρέπει να κατανοήσει την ημερομηνία, τον τόπο, την ώρα και τα έγγραφα που πρέπει να φέρει μαζί του.	Εύκολη ανάγνωση + επικοινωνιακή προσέγγιση	Προσαρμόστε το μήνυμα, κάντε πρόβα έναν διάλογο επιβεβαίωσης, κάντε προσομοίωση ζητώντας βοήθεια στη ρεσεψιόν.
Περίπτωση 2 – Οδηγίες στο χώρο εργασίας	Ένας εκπαιδευόμενος που εργάζεται στον τομέα της καθαριότητας ή της κουζίνας πρέπει να κατανοήσει βασικές οδηγίες ασφάλειας: να φοράει γάντια, να πλένει τα χέρια του, να κλείνει την πόρτα, να μην αναμινύει προϊόντα.	TPR (Ολική Σωματική Ανταπόκριση) + οπτικό/απτικό υλικό	Χρησιμοποιήστε αντικείμενα και χειρονομίες, αναπαραστήστε τις οδηγίες, ταξινομήστε τις εικονογραφικές κάρτες και, στη συνέχεια, επαναλάβετε προφορικά.
Περίπτωση 3 – Μήνυμα του σχολείου προς τους γονείς	Ένας γονέας λαμβάνει ένα σημείωμα από το σχολείο σχετικά με μια συνάντηση ή ένα απαιτούμενο έγγραφο και πρέπει να κατανοήσει ποια ενέργεια αναμένεται από αυτόν.	Εύκολη ανάγνωση + μάθηση βάσει εργασιών	Προσδιορίστε τα βασικά σημεία δράσης, δημιουργήστε μια απλοποιημένη σημείωση, εξασκηθείτε στο να τηλεφωνείτε ή να ζητάτε διευκρινίσεις από έναν άλλο γονέα.
Περίπτωση 4 – Φωνητικό μήνυμα στο smartphone	Ένας μαθητής πρέπει να στείλει ένα απλό φωνητικό μήνυμα για να εξηγήσει την καθυστέρησή του, τη διαθεσιμότητά του ή να υποβάλει μια ερώτηση.	CALL + επικοινωνιακή προσέγγιση	Ακούστε παραδείγματα μηνυμάτων, συντάξτε ένα σύντομο σενάριο, ηχογραφήστε το, ακούστε το ξανά, βελτιώστε το και προετοιμάστε μια εναλλακτική λύση χωρίς τηλέφωνο..

Παράδειγμα ενός διδακτικού μοντέλου: ραντεβού για εργασία

- Στόχος: οι συμμετέχοντες μαθαίνουν να μετατρέπουν ένα διοικητικό μήνυμα σε δραστηριότητα με προσιτή γλώσσα.
- Υλικά: σημείωση ραντεβού, κενό πρότυπο «Εύκολης Ανάγνωσης», ημερολόγιο, χάρτης, κάρτες ρόλων, κάρτες αντικειμένων για έγγραφα.
- Ακολουθία: προσδιορισμός των βημάτων δράσης· απλοποίηση του μηνύματος· πρόβα της ημερομηνίας και της ώρας· παιχνίδι ρόλων στη ρεσεψιόν· συμπλήρωση λίστας ελέγχου «τι να φέρετε».
- Προσαρμογή για άτομα με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού: χρήση εικονιδίων, υπόδειξη στο ημερολόγιο, ημερομηνίες με χρωματικό κώδικα και προφορική επανάληψη.
- Προσαρμογή χωρίς χρήση διαδικτύου: χάρτης σε χαρτί, σχεδιασμένη διαδρομή, εκτυπωμένη κάρτα ραντεβού και φωνητικό πρότυπο από τον εκπαιδευτή.
- Αξιολόγηση: ο εκπαιδευόμενος μπορεί να δείξει την ημερομηνία, να πει τον τόπο, να αναγνωρίσει τα έγγραφα και να κάνει μία ερώτηση διευκρίνισης.

Παράδειγμα ενός διδακτικού μοντέλου: κύκλος οδηγιών στο χώρο εργασίας

- Στόχος: οι συμμετέχοντες σχεδιάζουν μια σύντομη ακολουθία κινήσεων για τη γλώσσα της ασφάλειας στο χώρο εργασίας.
- Υλικά: γάντια, μπουκάλι, πανί, πινακίδα πόρτας, κάρτες με εικόνες, κόκκινες/πράσινες κάρτες.
- Ακολουθία: ο εκπαιδευτής επιδεικνύει τις ενέργειες· οι μαθητές ανταποκρίνονται σωματικά· οι μαθητές ταξινομούν τις κάρτες με εικόνες· οι μαθητές δίνουν μία οδηγία σε έναν συμμαθητή· η ομάδα επαναλαμβάνει ολόκληρη την αλυσίδα.
- Προσαρμογή: έκδοση καθιστή με αντικείμενα πάνω στο τραπέζι· έκδοση μόνο με εικόνες για σιωπηλή κατανόηση· προφορική επέκταση για πιο προχωρημένους μαθητές.
- Αξιολόγηση: ο μαθητής ανταποκρίνεται σωστά στις οδηγίες και μπορεί να δώσει τουλάχιστον μία οδηγία με υποστήριξη.

13. Οδηγίες για εκπαιδευτικούς και συντονιστές

Η ποιότητα της εκπαίδευσης εξαρτάται όχι μόνο από τις δραστηριότητες, αλλά και από τη στάση του εκπαιδευτή. Η εργασία με ενήλικες μαθητές με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού απαιτεί ακρίβεια, ταπεινότητα και συνεχή μέριμνα για την αξιοπρέπεια τους. Μια μέθοδος που φαίνεται εξαιρετική στη θεωρία μπορεί να αποτύχει αμέσως αν οι οδηγίες του εκπαιδευτή είναι πολύ γρήγορες, το υλικό φαίνεται παιδικό ή αγνοείται η πραγματικότητα του μαθητή.

Τι να κάνετε	Τι να αποφύγετε
Δώστε σύντομες, σαφείς και επαναλαμβανόμενες οδηγίες.	Η εξήγηση τριών δραστηριοτήτων ταυτόχρονα.
Δείξτε πρώτα πώς γίνεται, προτού ζητήσετε από τους μαθητές να το κάνουν.	Η υπόθεση ότι οι μαθητές κατάλαβαν επειδή κούνησαν το κεφάλι.
Χρησιμοποιήστε καταστάσεις της καθημερινής ζωής των ενηλίκων και ρεαλιστικό υλικό.	Η χρήση παιδικών εικόνων ή συστημάτων τιμωρίας που θυμίζουν το σχολείο.
Προσφέρετε επιλογές και εναλλακτικές λύσεις.	Ο εξαναγκασμός σε αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών, κίνηση, σωματική επαφή ή δημόσια επίδειξη.
Διορθώστε επιλεκτικά και ευγενικά.	Η διακοπή κάθε προσπάθειας επικοινωνίας.

Τι να κάνετε	Τι να αποφύγετε
Προετοιμαστείτε για περιπτώσεις χωρίς πρόσβαση στο διαδίκτυο, μικρούς χώρους και μικτά επίπεδα.	Ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων που λειτουργούν μόνο υπό ιδανικές συνθήκες.
Χρησιμοποιήστε στρατηγικά πολυγλωσσικά βοηθήματα.	Η αντιμετώπιση της μητρικής γλώσσας των μαθητών ως εμπόδιο.
Παρατηρήστε την αυτοπεποίθηση, τη συμμετοχή και την πρακτική δράση.	Η εξάρτηση αποκλειστικά από γραπτές εξετάσεις.

Εργασία με διαφορετικά επίπεδα αλφαριθμητισμού

- Χρησιμοποιήστε τον ίδιο στόχο με διαφορετικά αποτελέσματα: δείξτε, πείτε, αντιστοιχίστε, καταγράψτε, αντιγράψτε, γράψτε, εξηγήστε.
- Συνδυάστε τους μαθητές στρατηγικά, αλλά αποφύγετε να μετατρέπετε τους πιο προχωρημένους μαθητές σε μη αμειβόμενους βοηθούς συνεχώς.
- Προετοιμάστε εργασίες επέκτασης για τους ταχύτερους μαθητές: κάντε μια ερώτηση συνέχειας, δημιουργήστε μια νέα κάρτα ρόλου, ηχογραφήστε ένα ηχητικό πρότυπο, βοηθήστε στη δοκιμή του υλικού.
- Χρησιμοποιήστε χρώματα, σύμβολα και χωρική οργάνωση για να κάνετε ορατή την πρόοδο.

Διευκόλυνση με γνώμονα το τραύμα και την αξιοπρέπεια

- Μην ζητάτε από τους μαθητές να διηγηθούν ιστορίες μετανάστευσης, εκτός αν η δραστηριότητα είναι εθελοντική, υποστηριζόμενη και παιδαγωγικά αιτιολογημένη.
- Χρησιμοποιήστε φανταστικά ή ουδέτερα σενάρια όταν ασχολείστε με ευαίσθητα θέματα όπως η στέγαση, η υγεία, το καθεστώς, η οικογένεια ή η απασχόληση.
- Επιτρέψτε την παρατήρηση πριν από τη συμμετοχή, όταν οι μαθητές χρειάζονται χρόνο.
- Προσφέρετε δυνατότητες εξαίρεσης από δραστηριότητες κίνησης, ηχογράφησης φωνής, φωτογραφιών ή προσωπικών παραδειγμάτων.

Πολυγλωσσική υποστήριξη

- Χρησιμοποιήστε τις μητρικές γλώσσες για να διευκρινίσετε θέματα ασφάλειας, δικαιώματα, βασικές οδηγίες ή πολύπλοκες διοικητικές πληροφορίες.
- Ενθαρρύνετε τους μαθητές να συγκρίνουν λέξεις, να εντοπίζουν συγγενείς λέξεις και να δημιουργούν πολυγλωσσικά γλωσσάρια.
- Χρησιμοποιείτε τη μετάφραση από συμμαθητές με προσοχή: μπορεί να βοηθήσει, αλλά μπορεί επίσης να δημιουργήσει εξάρτηση ή να εκθέσει προσωπικές πληροφορίες.
- Διατηρήστε ορατό τον στόχο της γλώσσας υποδοχής, ακόμη και όταν χρησιμοποιείται πολυγλωσσική διαμεσολάβηση.

14. Αξιολόγηση, αναστοχασμός και φάκελος εργασιών των συμμετεχόντων

Η αξιολόγηση στην παρούσα εκπαίδευση πρέπει να είναι πρακτική, διαμορφωτική και να συνδέεται με την εφαρμογή. Οι συμμετέχοντες δεν πρέπει να αξιολογούνται κυρίως με βάση την ανάκληση θεωρητικών γνώσεων. Πρέπει να αποδείξουν ότι είναι σε θέση να αναλύουν ένα πλαίσιο, να επιλέγουν μια κατάλληλη μέθοδο, να σχεδιάζουν μια προσβάσιμη δραστηριότητα, να τη δοκιμάζουν, να λαμβάνουν ανατροφοδότηση και να τη βελτιώνουν.

Προτεινόμενο χαρτοφυλάκιο συμμετέχοντα

Στοιχείο χαρτοφυλακίου	Τεκμηρίωση
Σημείωση σχετικά με το πλαίσιο του μαθητή	Σύντομη περιγραφή της ομάδας-στόχου, των εμποδίων, των πλεονεκτημάτων και των ρεαλιστικών προτεραιοτήτων.
Προσβάσιμο υλικό	Ένα παράδειγμα προσαρμογής σε «Εύκολη Ανάγνωση» (πριν/μετά) με σημειώσεις σχεδιασμού.
Σχέδιο ενεργητικής μεθοδολογίας	Μία δραστηριότητα τύπου «Total Physical Response» (TPR), επικοινωνιακή ή βασισμένη σε εργασίες, με ακολουθία βημάτων και υλικά.
Σύνολο υλικού για περιβάλλοντα με περιορισμένους πόρους	Φωτογραφίες ή περιγραφή οπτικών/απτικών υλικών και σημειώσεις προσαρμογής
Ψηφιακή/χαμηλής τεχνολογίας δραστηριότητα	Μία δραστηριότητα που χρησιμοποιεί την Υποστηριζόμενη από Υπολογιστή Εκμάθηση Γλωσσών (CALL) ή υποστήριξη μέσω smartphone, καθώς και μια εναλλακτική λύση εκτός σύνδεσης.
Αποδεικτικά στοιχεία μικροδιδασκαλίας	Πίνακας παρατήρησης, ανατροφοδότηση από ομοτίμους και αυτοανασκόπηση.
Σχέδιο υλοποίησης	Μία συγκεκριμένη δραστηριότητα που ο συμμετέχων θα δοκιμάσει στο δικό του περιβάλλον.

Πίνακας παρατήρησης για τη μικροδιδασκαλία

Κριτήριο	Βοηθητική ερώτηση
Ο στόχος είναι συγκεκριμένος και σχετικός	Ο γλωσσικός στόχος συνδέεται με μια κατάσταση της καθημερινής ζωής ή του εργασιακού περιβάλλοντος;
Οι οδηγίες είναι κατανοητές	Οι οδηγίες είναι σύντομες, ορατές, συνοδεύονται από παραδείγματα και επαναλαμβάνονται;
Η μεθοδολογία είναι στοχευμένη	Η επιλεγμένη μέθοδος υποστηρίζει τον στόχο και δεν αποτελεί απλώς διακοσμητικό στοιχείο;
Τα υλικά διευκολύνουν την κατανόηση	Τα οπτικά βοηθήματα, τα αντικείμενα, τα ψηφιακά εργαλεία ή τα κείμενα είναι σαφή και κατάλληλα για ενήλικες;
Λαμβάνονται υπόψη η ένταξη και η ασφάλεια	Προσφέρονται εναλλακτικές λύσεις όσον αφορά το επίπεδο αλφαριθμητισμού, την κινητικότητα, την πρόσβαση σε ψηφιακά μέσα και τα προσωπικά όρια;

Κριτήριο	Βοηθητική ερώτηση
Η αξιολόγηση είναι παρατηρήσιμη	Μπορεί ο εκπαιδευτής να διαπιστώσει τι κατάλαβαν ή τι παρήγαγαν οι εκπαιδευόμενοι;

Ερωτήσεις για αυτοανασκόπηση

- Τι ήθελα να κατανοήσουν ή να μπορούν να κάνουν οι μαθητές;
- Ποια μέθοδο επέλεξα και γιατί;
- Τι ήταν εύκολο να κατανοήσουν οι συμμετέχοντες;
- Πού προέκυψε σύγχυση;
- Πώς μπορώ να απλοποιήσω, να επιβραδύνω ή να κάνω την εργασία πιο συγκεκριμένη;
- Ποια εναλλακτική λύση με περιορισμένους πόρους ή χωρίς internet μπορώ να προετοιμάσω;
- Τι θα δοκιμάσω πρώτα στο δικό μου διδακτικό πλαίσιο;

15. Παραρτήματα: λίστες ελέγχου και γλωσσάριο

Παράρτημα 1 – Σύντομη λίστα ελέγχου για το σχεδιασμό

Ερώτηση	Ναι / Για βελτίωση
Είναι ο μαθησιακός στόχος συγκεκριμένος και χρήσιμος;	
Είναι η δραστηριότητα εφικτή για μαθητές με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού;	
Ξεκινά με προφορική, οπτική, σωματική ή συγκεκριμένη υποστήριξη;	
Οι οδηγίες είναι σύντομες, ορατές και συνοδεύονται από παραδείγματα;	
Τα υλικά είναι κατάλληλα για ενήλικες;	
Υπάρχει μια εναλλακτική εκδοχή για περιπτώσεις περιορισμένων πόρων ή χωρίς πρόσβαση στο διαδίκτυο;	
Υπάρχει παρατηρήσιμο αποτέλεσμα από τον μαθητή;	
Η αξιολόγηση αποφεύγει τις εξετάσεις με μεγάλο όγκο κειμένου;	
Λαμβάνονται υπόψη η ασφάλεια, η συναίνεση και η αξιοπρέπεια;	

Ερώτηση	Ναι / Για βελτίωση
Μπορεί η δραστηριότητα να λειτουργήσει αυτόνομα σε περίπτωση ακανόνιστης παρακολούθησης;	

Παράρτημα 2 – Γλωσσάριο

Term	Ορισμός
CALL (Computer Assisted Language Learning- (Εκμάθηση γλωσσών με τη βοήθεια υπολογιστή)	Εκμάθηση γλωσσών με τη βοήθεια υπολογιστή: εκμάθηση γλωσσών με τη στήριξη ψηφιακών εργαλείων, όπως smartphone, ηχητικά αρχεία, φωτογραφίες, βίντεο, εφαρμογές ή διαδικτυακούς πόρους.
Επικοινωνιακή προσέγγιση	Μια μεθοδολογία που δίνει προτεραιότητα στη ουσιαστική αλληλεπίδραση και στην ικανότητα χρήσης της γλώσσας για πραγματικούς επικοινωνιακούς σκοπούς.
Εύκολη ανάγνωση	Μια μέθοδος που καθιστά τις πληροφορίες προσβάσιμες μέσω σαφούς γλώσσας, απλής διάταξης, οπτικών στοιχείων και δοκιμών από τους χρήστες.
Χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού	Περιορισμένη ικανότητα ανάγνωσης και γραφής σε μία ή περισσότερες γλώσσες. Μπορεί να οφείλεται σε περιορισμένη σχολική φοίτηση, διακοπή της εκπαίδευσης, διαφορές στο αλφάβητο ή έλλειψη εξάσκησης.
Προ-αλφαριθμητισμός	Κατάσταση κατά την οποία ένας μαθητής δεν έχει ακόμη αναπτύξει δεξιότητες ανάγνωσης και γραφής σε καμία γλώσσα.
Μάθηση με βάση τις εργασίες	Μια μεθοδολογία όπου οι μαθητές χρησιμοποιούν τη γλώσσα για να ολοκληρώσουν μια ουσιαστική εργασία με συγκεκριμένο αποτέλεσμα.
TPR (Total Physical Response/ Ολική Σωματική Ανταπόκριση)	Ολική Σωματική Ανταπόκριση: μια μέθοδος όπου οι μαθητές συνδέουν τη γλώσσα με τη σωματική δράση, συχνά ανταποκρινόμενοι σε οδηγίες πριν εκφράσουν τη γλώσσα.
Δοκιμές από χρήστες	Έλεγχος του κατά πόσον οι πραγματικοί χρήστες κατανοούν και μπορούν να εφαρμόσουν ένα υλικό πριν θεωρηθεί ολοκληρωμένο.

Παράρτημα 3 – Αρχική λίστα υλικών

- Κάρτες με εικόνες ενηλίκων και λεξιλόγιο της καθημερινής ζωής.
- Φυλλάδια σουπερμάρκετ, χάρτες συγκοινωνιών, κάρτες συναντήσεων, δρομολόγια και απλά έντυπα.
- Αντικείμενα και βοηθήματα: κλειδιά, γάντια, μπουκάλια, εργαλεία, τσάντες, εισιτήρια, κουτιά φαρμάκων, συσκευασίες τροφίμων.
- Χρωματιστές κάρτες, αυτοκόλλητα σημειώματα, σπάγκος, φάκελοι, συνδετήρες, ζάρια, μετρητές ή καπάκια μπουκαλιών.
- Smartphones που χρησιμοποιούνται για ήχο, φωτογραφίες, χάρτες, υπενθυμίσεις ή φωνητικά μηνύματα, με έτοιμες εναλλακτικές λύσεις σε χαρτί.

Τελική υπενθύμιση για τους εκπαιδευτές

Μια καλή δραστηριότητα δεν χρειάζεται να είναι θεαματική. Πρέπει να βοηθά τους εκπαιδευόμενους να κατανοήσουν, να δράσουν, να μιλήσουν λίγο περισσότερο και να φύγουν από την αίθουσα με κάτι που μπορούν πραγματικά να χρησιμοποιήσουν.

Στο έργο SPARKLE, η μεθοδολογία δεν είναι απλώς διακοσμητικό στοιχείο — αποτελεί μια διαδρομή προς την ουσιαστική συμμετοχή, την ένταξη και την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των ξένων εκπαιδευόμενων.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της αρχής χρηματοδότησης. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η αρχή χρηματοδότησης μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.